

Številka: 1220-0006/2023-504

Datum: 14. 3. 2023

POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH ZA IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI ŽIVLJENJA STAREJŠIH V MESTNI OBČINI VELENJE ZA LETO 2022

MO Velenje namenja starejšim občankam in občanom posebno pozornost. V letu 2009 je pristopila k projektu Velenje, starosti prijazno mesto, katerega cilj je izboljšanje kakovosti življenja starejših občank in občanov naše občine. Starosti prijazna mesta so projekt Svetovne zdravstvene organizacije pri Organizaciji Združenih Narodov. MO Velenje je usmerjena v aktivno staranje, kar pomeni, da ostajajo občani v tretjem življenjskem obdobju delovno in družbeno aktivni ter živijo kar se da zdravo in zadovoljno življenje.

Vrednote projekta so: aktivno staranje; aktivna pripadnost mestu; medgeneracijska solidarnost; varnost - pločniki, prehodi, klančine, zadostna osvetljenost ulic in prehodov; dostopnost do trgovin, kulturnih ustanov, občinskih uradov, zdravstvenih storitev, stanovanj; prijaznost - medčloveški odnosi, npr. prijazni delavci v zdravstvu in medsebojna pozornost, npr. klopce za počitek, smerokazi z velikimi črkami; obveščenenost – možnosti pomoči, nege na domu, delovni časi, dnevi prireditvev; socialna odgovornost – solidarnost med meščani; družabnost – društva, centri za druženje.

Z namenom izboljšanja kakovosti življenja starejših v MO Velenje smo v letu 2022, v okviru projekta Velenje, starosti prijazno mesto, izvedli naslednje aktivnosti:

Urad za družbene dejavnosti MO Velenje skrbi za (do)plačevanje oskrbe in bivanja občankam in občanom MO Velenje, ki so vključeni v institucionalno varstvo v splošnih, posebnih in varstveno-delovnih centrih po Zakonu o socialnem varstvu v letu 2022 v povprečju 80 občankam in občanom na mesec. V letu 2022 so povprečno 78 uporabnikom mesečno zagotovili pomoč na domu. V letu 2022 je bilo na mesec opravljeno povprečno število učinkovitih 1.673,25 ur, število učinkovitih ur na enega oskrbovalca na mesec 106,80 ur. Skupaj je bilo v letu 2022 opravljenih 20.079 učinkovitih ur. Povprečna cena na uporabnika je bila 4,69 evrov/uro storitve.

V letu 2022 je bil ponovno izveden tudi javni razpis za sofinanciranje programov organizacij upokojencev v MO Velenje. V letu 2022 smo dvignili sredstva za razpis iz 2.500 EUR na 22.500 EUR. Na javni razpis so pravočasno prispele prijave 7 prijaviteljev. Komisija je razdelila 22.500 EUR, namenjenih za različne programe organizacij upokojencev. Vsi programi, ki so bili sprejeti v sofinanciranje, so bili v letu 2022 tudi realizirani.

V sklopu **Mladinskega centra Velenje deluje Udarnik MC Velenje**. Gre za skupino prostovoljcev, ki družinam ali posameznikom v Velenju in okolici brezplačno ponuja kakršnokoli pomoč na domu, okoli hiše, v gozdu (razne selitve, čiščenje, adaptacije stanovanj, hišna opravila, košnja trave, čiščenje gozdov, urejanje okolice, kidanje snega, pomoč pri naravnih nesrečah, razne inštrukcije, obdarovanja in animacije otrok,...). Pomoč ponuja tistim, ki si zaradi slabšega socialnega stanja ne morejo privoščiti dodatne pomoči, starejšim osebam in tistim, ki zaradi zdravstvenih omejitev dela ne zmorejo opraviti sami. Na pomoč priskočijo tudi raznim organizacijam, zavodom in društvom, ki delujejo v korist lokalne skupnosti. Svoje aktivnosti so razširili tudi na akcije, v katerih obiskujejo in animirajo različne ranljive skupine ljudi (brezdomne osebe, begunci, starostniki, invalidi, varovanke Varne hiše, otroci v bolnišnicah, varovanci prevzgojnih zavodov). Prostovoljci nudijo tudi brezplačne prevoze starejšim in gibalno oviranim občankam in občanom MO Velenje v sklopu projekta Kamerat.

Projekt Kamerat

V letu 2018 so v MO Velenje pričeli z izvajanjem projekta Kamerat, ki omogoča starejšim in gibalno oviranim več mobilnosti. Brezplačni prevozi so namenjeni starejšim od 65 let ter gibalno oviranim občankam in občanom MO

Velenje, ki nimajo drugih možnosti prevoza. Osnovna načela projekta so medgeneracijska solidarnost, spodbujanje aktivnega življenja, povezovanje, sodelovanje, spoštovanje narave in podpiranje prostovoljstva. Prevozi se izvajajo na relaciji Šaleške doline (Zdravstveni dom Velenje, pokopališče, lekarna, banka, trgovina, Bolnišnica Topolšica...), ob delavnikih, med 7.30 in 15.00. Vse prevoze je potrebno rezervirati vsaj tri dni prej na telefonski številki 080 15 70. Ta način omogoča, da zagotovijo prevoz kar se da največjemu številu uporabnikov. Klicni center je vzpostavljen na Uradu za družbene dejavnosti. MO Velenje je za ta namen kupila električni avtomobil, s katerim upravlja Mladinski center Velenje, prevoze pa izvajajo prostovoljci Udarnika MC.

V letu 2022 je bilo opravljenih skupaj 632 prevozov. Največ je bilo prevozov v Zdravstveni dom Velenje, Bolnišnico Topolšico in Terme Topolšica. Izvajali so se še tudi prevozi v trgovine, banke, Zdravstveni dom Šoštanj in na pošto.

E-OSKBA

Za leto 2022 smo na Uradu za družbene dejavnosti MO Velenje zagotovili sredstva za E-oskrbo, v višini 5.000 EUR. Storitve E-oskrba starejšim in kroničnim bolnikom olajša samostojno bivanje na domu, svojci pa so lahko pomirjeni, da bodo v najkrajšem možnem času prejeli pomoč, ko jo bodo potrebovali. Veliko starejših želi čim dlje bivati na svojem domu, veliko pa jih je v čakalni vrsti na institucionalno varstvo. V teh primerih je zelo praktična rešitev storitev E-oskrba. Storitve zagotavlja stalno (24/7) povezavo z asistenčnim centrom oz. z zdravstvenim osebjem, ki zagotavlja ustrezno organizacijo pomoči v nujnih primerih.

Ministrstvo za zdravje je nato izvedlo javni razpis za sofinanciranje in promocijo storitev E-oskrbe v podporo samostojnemu in varnemu bivanju na domu za polnoletne osebe, zlasti osebe stare 65 let ali več, pri katerih je zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti sposobnost samooskrbe omejena oziroma bivajo pretežni del dneva sami in ne koristijo celodnevni obliki institucionalne oskrbe. Na javnem razpisu je bila kot upravičenec in izvajalec izbrana družba Telekom Slovenije d.d., ki bo projekt »E-oskrbe na domu«, skupaj s konzorcijskim partnerjem Zvezo društev upokojencev Slovenije, izvajala do septembra 2023. Vrednost projekta je 2.999.894,26 evrov. Ker je ta projekt izvedlo Ministrstvo za zdravje, smo mi potem o tej storitvi informirali in jo promovirali.

Projekt Starejši za starejše

Nosilec projekta je Zveza društev upokojencev Slovenije, ki delno zagotavlja finančna sredstva za izobraževanje, svetovanje, vodenje, pomoč in druge potrebne aktivnosti v zvezi z izvajanjem ter materialne stroške za neposredno delo v društvih upokojencev.

Osnovni cilji njihovega dela so najti osamljene, onemogle, osiromašene vrstnike, jim olepšati starost, olajšati njihove stiske, olajšati stike z okoljem, razširiti njihovo socialno mrežo, odpreti vrata društev vsem osamljenim in jih povabiti k aktivnostim, prenesti informacije o starejših, ki potrebujejo in želijo pomoč, odgovornim v javnih zavodih, vplivati na izboljšanje storitev, pomagati drugim humanitarnim organizacijam najti tiste, ki so pomoči potrebni in povečati vpliv civilne družbe na odločitve o starejših in njihovih potrebah. V ta namen prostovoljke in prostovoljci obiskujejo vse starejše nad 69 let in zbirajo podatke na podlagi anketnega vprašalnika ter ugotavljajo eventualne potrebe po pomoči.

V letu 2022 je minilo 17 let od prvih začetkov sodelovanja v Projektu starejši za starejše na področju Šaleške pokrajinske zveze DU. Na področju Šaleške pokrajinske zveze DU so se v program vključili leta 2006, s pripravami in poskusnim vnašanjem podatkov pa že leta 2005. Društva so se vključevala postopoma v naslednjih letih. V program je vključenih 8 društev Šaleške pokrajinske zveze DU, to so DU Velenje, DU Vinska gora, DU Šentilj pri Velenju, DU Paka pri Velenju, DU Šalek, DU Škale, DU Ravne pri Šoštanju in DU Šoštanj. V MO Velenje je vključenih v projekt 6 društev DU in njihovo delo je nadvse uspešno.

Število starejših nad 69 let na področjih, ki jih pokrivajo društva vključena v Projekt znaša skupaj 7.421 oseb. Število aktivnih prostovoljk oz. prostovoljcev - pomeni tistih, katerih obiski so bili registrirani v sistemu BOPRO je bilo v letu 2022 na področju Šaleške pokrajinske zveze DU 121, polovico od teh so prostovoljci (60) v DU Velenje.

Projekt je zastavljen tako, da prostovoljci ob prvem obisku najprej s strokovno pripravljenimi vprašanji anketirajo vse starejše od 69 let z namenom, da bi izvedeli kako živijo in kaj potrebujejo, nato pa se z vsakim občanom dogovorijo za nadaljnjo obliko sodelovanja. Obiskani starejši v pretežni večini želijo, da jih prostovoljci občasno obiskujejo in jim v okviru možnosti tudi pomagajo pri premagovanju vsakodnevnih težav, s katerimi se srečujejo v tej starosti. Njihovi prostovoljci so marsikomu lahko v veliko pomoč tudi pri iskanju ustrezne pomoči, saj so opremljeni z informacijami kako priti do željene pomoči. Prostovoljci na terenu sprejmejo potrebo in željo posameznika po pomoči in običajno to prenesejo koordinatorici oz. koordinatorju v društvu, ki poskrbi za posredovanje potrebe po pomoči ustreznim službam. Predvsem pa so starejši zelo veseli že samo obiskov svojih vrstnikov in pogovorov z njimi, saj so nemalokrat osamljeni.

Usposabljanju posvečajo vso pozornost. Sledijo obveznemu programu usposabljanja, ki ga vsako leto pripravi komisija pri vodstvu projekta, na nivoju pokrajine pa tudi društva sama organizirajo predavanja in pri tem sledijo potrebam in željam prostovoljcev. V letu 2022 so se udeležili že uveljavljenega izobraževanja koordinatorjev in vnašalcev v hotelu Delfin v Izoli. Iz Šaleške pokrajine se je tega izobraževanja udeležilo 12 koordinatorjev oz. vnašalcev. Poleg dodatnega izobraževanja programa BOPRO so bile na sporedu še teme: Demenca in skrb za odnose ter Energija kot podpora življenjskim izzivom. Poleg tega so jim sodelavci Telekoma podrobno predstavili E-oskrbo za varno bivanje doma h kateremu je pristopil ZDUS v okviru projekta Starejši za starejše. V okviru rednega izobraževanja po društvih je bilo izvedeno eno osnovno usposabljanje prostovoljcev v DU Velenje in v treh društvih redno letno izobraževanje. Poleg teh tem so za prostovoljce nekateri koordinatorji organizirali tudi druga predavanja in jih opremili s potrebnimi informacijami, ki so dobrodošle pri njihovih obiskih starejših.

Nudenih je bilo kar 4.086 pomoči v okviru društev DU. Posebej pri tem izstopa DU Velenje s 4.065 pomoči, ki jih večinoma ustvarijo z razdeljevanjem Viškov hrane, saj so to vključili v projekt Starejši za starejše. Društva so delala zelo uspešno, procent doseženih obiskov v celi Šaleški pokrajini znaša 222,97.

ZDUS je pristopila kot konzorcijski partner k projektu E-oskrbe za varno bivanje doma. Pridobivanje interesentov, ki so e-oskrbo pridobili brezplačno za eno leto, je bilo poverjeno projektu Starejši za starejše in njihovim prostovoljcem, ki so obiskali starejše in zainteresiranim uredili pristop k »E-oskrbi na domu«. Na E-oskrbo je bilo priključenih 64 starejših.

Projekt Donirana hrana

V Mestni občini Velenje od meseca marca 2014 izvajamo projekt Donirana hrana, katerega glavni namen je organizirati prevzem in predajo hrane, ki je pred iztekom roka uporabnosti in bi jo drugače trgovci ob koncu dneva dali v uničenje oziroma zavrgli.

Krovno projekt koordinira Zveza Lions klubov Slovenije, v Velenju pa prevzem hrane organizirajo prostovoljci Lions kluba Velenje, soudeleženci pri razvozu so Rotary klub Velenje, Rdeči križ Slovenija OZ Velenje in Strokovni svet za socialna vprašanja pri Območni organizaciji Socialnih demokratov Velenje. Prejemniki oziroma razdeljevalci hrane so Društvo upokoencev Velenje, Društvo Invalid Konovo in Medobčinsko društvo invalidov Šaleške doline Velenje. Le-ti hrano na osnovi urejenih seznamov razdelijo socialno ogroženim posameznikom in družinam.

Hrano v Velenju donirajo Mercator Center Velenje, Interspar Šalek, Hipermarket Spar Velenjka, Hipermarket Spar Velenje, Hofer Partizanska cesta, Hofer Selo, Lidl Velenje in pekarna Hrustljava skušnjava. Prevzem hrane poteka vsak dan po obratovalnem času trgovin, tudi med vikendi in prazniki.

V letu 2022 so sodelujoči v projektu razdelili 10,5 ton ter 161.089 kosov hrane. Skupna vrednost razdeljene podarjene hrane je znašala 243.546,41 evrov. V primerjavi z letom prej je bilo v letu 2022 med prejemnike razdeljene več hrane.

Ker je projekt Donirana hrana med občankami in občani Mestne občine Velenje dobro sprejet, ga bodo prostovoljci velenjskih organizacij izvajali tudi v prihodnje.

Porušitev in novogradnja večstanovanjskega objekta Žarova 12

MO Velenje je kot investitor projekta Oskrbovana stanovanja Žarova, Velenje, v letu 2022 začela z izvedbo GOI del. Projekt bo predvidoma zaključen poleti 2023.

Cilj je pridobiti novo stavbo z oskrbovanimi stanovanji, ki bo omogočala kvalitetno bivanje in izvajanje aktivnosti prilagojeno starejšim osebam, ki bo racionalen s čim manj izgubljenih površin, arhitektura pa bo stanovalcem in okolju prijazna.

V novem objektu bo 12 stanovanjskih enot s pripadajočo kletjo, 6 namenjenih bivanju ene osebe (cca. 30 m²) in 6 namenjenih bivanju dveh oseb (cca. 50 m²). Dve stanovanji v pritličju bosta prilagojeni invalidom (nižje omarice, umivalnik ipd.) Zahteva se gradnja oziroma arhitekturne rešitve prilagojene invalidom in starejšim (širša vrata, dvigalo, ipd.). Posebna pozornost se nameni varnosti in funkcionalnosti (tudi pritlična stanovanja naj vzbujajo občutek varnosti), dostop na lokalno cesto naj bo varen. Ob objektu bo kolesarnica namenjena stanovalcem, ki bo imela tudi možnost za polnjenje električnih koles. Poleg notranjega skupnega prostora namenjenega druženju bo tudi zunaj objekta urejena okolica namenjena druženju in aktivnostim starejših.

Lokacija objekta je na obrobju centra mesta, njegova oddaljenost do trgovin, zdravstvenega doma, lekarne, pošte pa je okoli 500 m in pomeni starejšim hiter dostop do potrebne infrastrukture. Ob objektu je speljana kolesarska cesta, pešpot in lokalna cesta. Predvideni objekt leži ob gozdni poti na Koželj in poti na grad.

Neprofitna stanovanja

V letu 2022 smo starejšim dodelili 6 neprofitnih stanovanj, ob čemer smo seveda upoštevali njihove potrebe in jim dodelili stanovanja v pritličju ali z dvigalom. Izvedli smo tudi zamenjave stanovanj starejšim. Prav tako smo adaptirali in predelali 28 kopalnic v neprofitnih stanovanjih v lasti Mestne občine Velenje. Gre za pomembno pridobitev vseh starejših najemnikov saj smo kopalnice z banjo predelali v kopalnice s tušem.

Naš cilj je dolgoročno zagotoviti stanovanja tudi starejšim prosilcem. Na pobudo upravnika ali stanovalca smo v primeru zdravstvenih problemov ali gibalnih omejitev oseb pripravljene pristopiti k potrebnim sanacijam.

Oskrbovana stanovanja

MO Velenje je na lokaciji ob Domu za varstvo odraslih Velenje (severno od enonadstropnih vrstnih hiš Kidričeva cesta 25–43) zgradila 15 najemnih oskrbovanih stanovanj za upokojujence in druge starejše občane, ki jih oddaja v neprofitni najem. Objekt je strateško lociran v bližino Doma za varstvo odraslih Velenje, da imajo najemniki možnost koriščenja domskih uslug. Dom je trenutno v fazi rekonstrukcije/prizidave in je začasno preseljen v Terme Topolšica, a se te storitve kljub temu izvajajo. V neposredni bližini so zdravstveni dom, lekarna, trgovine... Blizu je tudi Sončni park, kjer se starostniki lahko gibajo in sproščajo. Poleg oskrbovanih stanovanj so se uredila parkirišča s 24 parkirnimi mesti, 13 parkirišč je namenjenih za oskrbovana stanovanja (od tega 3 invalidska), 11 pa je nadomestnih za stanovalce objekta Jurčičeva cesta 16, Velenje. Stanovanja so oddana v neprofitni najem občanom MO Velenje, starejšim od 65 let, ki so se prijavili na javni razpis in so izpolnjevali razpisne pogoje. Status stanovanj se ne spreminja.

Končni cilj investicije je bil pridobitev neprofitnih najemnih oskrbovanih stanovanj, ki jih glede na izkazane potrebe občina potrebovala. Vgrajeni so materiali, ki dolgoročno ne bodo povzročali večjih stroškov z vzdrževanjem objekta.

Investitor projekta je bila MO Velenje. Projekt je bil prijavljen na javni razpis Programa za sofinanciranje projektov pridobivanja oskrbovanih stanovanj za starejše in domov za ostarele, ki ga je objavil Stanovanjski sklad Republike Slovenije.

Dela so se pričela avgusta 2018, zaključena pa so bila v letu 2019. Trenutno so vsa stanovanja oddana v najem, uporabniki pa so zelo zadovoljni.

Rekonstrukcija in prizidava Doma za varstvo odraslih Velenje

Dom za varstvo odraslih Velenje ima gradbeno dovoljenje za dozidavo in rekonstrukcijo celotnega doma, saj dom ta trenutek ne dosega predpisanih minimalnih normativov in standardov. V sobah je bilo več stanovalcev, vse sobe pa žal niso imele urejenih lastnih sanitarnih prostorov. Dom bo po dozidavi in rekonstrukciji posodobljen v dom 4. generacije. Po rekonstrukciji bodo uredili sobe za eno ali dve osebi in vsaka soba bo imela lastne sanitarne prostore s kopalnico, prav tako bo v domu zadostno število balkonov za oskrbovance, urejeno pa bo tudi primerno parkirišče za obiskovalce, stanovalce in zaposlene.

Dela so zahtevala začasno preselitev in namestitvev stanovalcev v prostore Term Topolšica, natančneje v 2. in 3. nadstropju Hotela Vesna in prostore Wellnes centra Zala.

Omenjena začasna rešitev na eni strani omogoča, da bo bivanje stanovalcev v prihodnosti po vseh najnovejših smernicah in standardih in kot si ga stanovalci tudi zaslužijo. Po drugi strani pa to za njih pomeni okrnjene možnosti za izvajanje vseh zelenih in planiranih aktivnosti. Kljub nadomestni lokaciji ostajajo močno vpeti v samo lokalno skupnost, iz katere izhaja večina njihovih stanovalcev. Mreža sodelovanja z deležniki je široka in vedno so odprti za nova sodelovanja z namenom zagotavljanja socialne vključenosti stanovalcev.

Županov sprejem za starejše

Župan Mestne občine Velenje Peter Dermol je 3. oktobra 2022, ob mednarodnem dnevu starejših, popoldan namenil druženju s starostniki in invalidi. Oktober je mesec, ki ga zaznamuje mednarodni dan starejših in to je tudi priložnost, ko župan vsako leto na sprejem povabi vse starejše občanke in občane naše občine in tudi vse naše invalide. V ponedeljek, 3. oktobra, jih je tako ob 17. uri sprejel v Domu kulture Velenje. Velenje je starosti prijazno mesto in občina po meri invalidov. Zavedamo se, da so starejši in občani z različnimi oviranostmi za lokalno skupnost še kako pomembni. Vse leto sodelujemo pri različnih projektih in skupaj sooblikujemo življenje v našem mestu, županov sprejem pa je namenjen predvsem druženju in sprostitvi. Ob koncu prireditve so gosti dobili tudi na novo izdano brošuro Velenje za starejše občanke in občane.

Pripombe in predlogi občank in občanov Mestne občine Velenje

Spletni servis Sooblikujmo Velenje je interaktivna, javno dostopna storitev MO Velenje, s katero želimo občankam in občanom omogočiti lažjo komunikacijo z upravo, ter vas spodbuditi k sodelovanju pri ustvarjanju še boljše in še lepše podobe našega mesta. S pomočjo spletne aplikacije lahko podate pobudo, pritožbo, pohvalo oziroma upravo opozorite na morebitne pomanjkljivosti z različnih področij (javna razsvetljava, ceste, mestne zelenice, parkirišča ipd.). Moderen pristop vam omogoča točno določitev lokacije, na katero se pobuda nanaša. Le-to boste lahko določili s klikom na zemljevid ali vnosom zelene ulice oz. naslova. Aplikacija prav tako omogoča izbiro vsebinskega področja pobude, opis in dodajanje fotografij.

Spletni servis ureja urednik, ki vsako prijavitelno vsebino pregleda in v najkrajšem možnem roku pripravi odgovor. Vse konstruktivne pobude in odgovori so javno objavljeni, kar pripomore k odprti in pregledni komunikaciji z občankami in občani.

Občanke in občani MO Velenje so se ob težavah tudi osebno, po telefonu ali po elektronski pošti, obrnili na zaposlene na Mestni občini Velenje. Vsi predlogi, pripombe ali vprašanja so bila naslovljena na pristojen urad Mestne občine Velenje, kjer so bila tudi obravnavana.

10. medgeneracijski festival »Medgeneracijska mineštra«

Med 10. in 11. junijem je v Velenju potekal že 10. medgeneracijski festival, letos pod sloganom »Medgeneracijska mineštra«. Na različnih lokacijah v mestnem središču se je poleg kuhanja medgeneracijske mineštre odvijal bogat kulturni, družabni in izobraževalni program, namen katerega bo druženje in povezovanje različnih generacij. Festival organizirajo Mestna občina Velenje, Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje, Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje, Dom za varstvo odraslih Velenje, Zavod za turizem Šaleške doline, Mladinski center Velenje, Knjižnica Velenje, Festival Velenje, Šola za storitvene dejavnosti Šolskega centra Velenje in Muzej Velenje.

V petek, 10. junija, ob 10. uri je v Večgeneracijskem centru Planet Generacij (Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje) potekalo predavanje mojstrice zdravega načina življenja, Nataše Forstner Holešek z naslovom Zdrava prehrana v družinskem krogu. Cankarjeva ulica se je med 10. in 19. uro spremenila v čisto pravo kulinarično tržnico, na kateri se je predstavilo več kot 20 ponudnikov kulinarike in pijače. Ob 17. uri se je v mali dvorani Doma kulture Velenje gledališki krožek Z nasmehom na oder, ki deluje pod okriljem Večgeneracijskega centra Planet generacij – Ljudske univerze Velenje, uprizorila gledališka predstava Boj na zelenjavnem vrtu. Predstava je bila namenjena obiskovalcem vseh generacij. V mali dvorani Kina Velenje so si lahko ob 19. uri brezplačno ogledali dansko romantično dramo »Okus lakote«. Ob 19.19 je v predverju Mestne knjižnice Velenje potekala predstavitev knjige slovenske zdravnice nevrologinje, humanitarne delavke in Slovenke leta, Ninne Kozorog, z naslovom Le Vida – recepti življenja. V knjigi Le Vida je zbir zgodb in receptov, napisanih po pripovedovanju starostnikov, ki so jih zaupali predsednici društva Humanitarček. Glasbeni gost večera je bil kantavtor Andrej Vilčnik. Z avtorico se je pogovarjala Violeta Potočnik Krajnc.

Osrednje festivalsko dogajanje se je odvijalo v soboto, 11. junija, na Titovem trgu, kjer so lahko obiskovalci od 9. ure dalje uživali v glasbi, plesnih ritmih, teku generacij, dogajanju na predstavitevni stojnici in v pokušini medgeneracijske mineštre. Uvodoma se je predstavila Godba veteranov Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje. Ob 10. uri je prisotne nagovorila podžupanja Mestne občine Velenje Aleksandra Vasiljevič. Med 9. in 12. uro so si lahko obiskovalci na Titovem trgu ogledali predstavitevne stojnice z zanimivim spremljevalnim programom. Obiskovalci so lahko preizkusili tudi medgeneracijske mineštre, ki jih je v kotlih na Titovem trgu kuhalo šest različnih ekip. V okviru plesnega dogodka »Ulica pleše«, ki ga koordinira Maša Kolšek, so se med 9.30 in 11. uro pred Domom kulture Velenje predstavile plesne skupine in društva. V Muzeju Velenje na Velenjskem gradu so si med 10. in 18. uro lahko ogledali razstavo starih kuharskih knjig, z naslovom Pokukajmo v stare kuharske knjige. Ob 11. uri je bil »Tek generacij«. Sodelujoče so pred tekom ogreli člani Šole zdravja. Tek je bil simbolične narave, trasa je bila kratka ter preprosta, primerna za starejše in tudi za gibalno ovirane osebe. Vsak udeleženec teka je prejel brezplačno majico. Ob zaključku festivala je nastopil Pihalni orkester Premogovnika Velenje.

Mednarodni festival vezenja

V petek in soboto, 21. in 22. oktobra, je v Rdeči dvorani Velenje potekal že 6. mednarodni festival vezenja. Tema letošnjega festivala so bila vezena naglavna pokrivala, pripravljen je bil tudi bogat kulturni program. Vstop je bil prost. Organizatorji 6. mednarodnega festivala vezenja v Rdeči dvorani Velenje so bili Muzej Velenje, Mestna občina Velenje, Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje in javni zavodi v Mestni občini Velenje.

Dogodek, ki ima v Velenju že dolgo tradicijo, je postavil na ogled domače in tuje unikatne vezenine, dogajanje pa je popestril bogat kulturni program. V okviru festivala so pripravili muzejski kotiček, v katerem so bila razstavljeni pokrivala, ki jih Muzej Velenje hrani v muzejskem depoju, zasebna zbirka narodnih noš ter knjižni kotiček tematske literature iz zbirke Knjižnice Velenje. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi razstavo tematskega natečaja za osnovnošolsko in srednješolsko mladino. Med udeleženci in razstavljavci festivala so bili številni posamezniki ter predstavniki društev, ki se ukvarjajo z vezenjem – iz Slovenije, Srbije, Italije in Madžarske.

V kulturnem programu so nastopili Godba veteranov Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje, Citrarski orkester Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje, Septet Kulturnega društva Lipa Konovo, Šaleška folklorna skupina Koleda, člani Kulturnega prosvetnega društva Vinska Gora, Franjo Jurovič (kitara) in Urška Bider (vokal), Citrarke Marjanke, Kapučino bend Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje, Folklorna skupina Šmentana muha Osnovne šole Gustava Šiliha Velenje, glasbena skupina Konovski štrajharji, tamburaška skupina Klinčeci Kulturnega društva Fortis, kitarski duo Oskar Čas in Tine Govek ter Trobilni ansambel Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje.

Mednarodni festival vezenja je bil namenjen promociji vezenja kot pomembnega elementa naše kulturne dediščine in tudi širšega področja tekstilne in oblačilne dediščine. Tako kot vsa leta doslej, je tudi letos del programa festivala bil posvečen strokovnim predavanjem. Obiskovalci so lahko prisluhnili dr. Bojanu Knificu, ki je pripravil predavanje z naslovom Ženska pokrivala na Slovenskem.

Brošura Velenje za starejše občanke in občane

V mesecu, ko je mednarodni dan starejših, je Mestna občina Velenje izdala brošuro namenjeno prav starejšim občankam in občanom. V njej predstavljamo, kakšne oblike pomoči za starejše ponuja naša občina, kako lahko starejši podajo pobude, predloge, kakšne programe imamo na voljo za starejše, kakšne programe izvaja Zdravstveni dom Velenje, kako je možno najeti oskrbovano stanovanje, naštevamo domove za varstvo odraslih v naši regiji in predstavljamo tudi postopke, kako sploh pridobiš mesto v velenjskem domu za varstvo odraslih in pojasnimo, kaj se z velenjskim domom dogaja trenutno, ter še na vrsto drugih vprašanja bodo starejši občani našli odgovore. Zavedamo se, da so starejši občani steber naše lokalne skupnosti in zato z različnimi aktivnostmi ter projekti izboljšujemo kakovost njihovega bivanja in življenja v našem mestu. Brošura je še vedno dostopna na MO Velenje in na spletni strani MO Velenje.

Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje (UNI 3) deluje že 37 let, kot nevladna, nepridobitna, prostovoljska organizacija na lokalni in regijski ravni s statusom javnega interesa.

V študijskem letu 2021/2022 je bilo na UNI 3 Velenje včlanjenih 338 študentov in študentk. Razpisali so 41 izobraževalnih programov, katere je obiskovalo 446 študentk in študentov. Programe, ki jih razpisuje UNI 3 Velenje so vsebinsko razdelili na devet področij: tuji jeziki (34), računalništvo (31), likovno ustvarjanje (25), geografija in zgodovina (68), glasbeno ustvarjanje (52), ročna dela (39), hortikultura (7), skrb za lastno zdravje (170) in splošne dejavnosti. Obseg ur dela posameznega krožka se giblje od 30 do 100 ur v študijskem letu.

Študentke in študenti so svoje znanje in ustvarjalnost širši javnosti predstavili na različnih nastopih, razstavah, festivalih, tekmovanjih, okroglih mizah. Udeležili in sodelovali so na 46-tih dogodkih.

Organizacija dela poteka tako, da študijsko skupino vodijo usposobljeni mentorji (35), ki so odgovorni za strokovno in vsebinsko izvedbo programa. Pri delu v skupini jim pomagajo animatorji-prostovoljci (32), ki so motivatorji socialnega povezovanja in solidarnosti med študenti. Programi študijskega leta se izvajajo na sedežu društva, v učilnicah in vadbenih prostorih velenjskih osnovnih in srednjih šol, prostorih MO Velenje, Muzeja Velenje in Knjižnici Velenje.

Uspešnost univerze ustvarja mnogo ljudi, ki skupaj delujejo kot ustvarjalna ekipa. Prostovoljno delo je rdeča nit njihovega delovanja in uspeha in je dodana vrednost prispevka starejših v skupnosti.

Večgeneracijski center Planet generacij

V aktivnosti Večgeneracijskega centra Planet generacij vključujejo različne, predvsem ranljive ciljne skupine prebivalstva, tako da center v okolju predstavlja prijeten in varen prostor za vse generacije in nudi možnosti za pridobivanje informacij, novih znanj in veščin, druženje, spoznavanje novih ljudi in izboljšanje kakovosti vsakdanjega življenja.

Velik del aktivnosti namenjajo starejšim občanom, ki pri njih lahko najdejo svojo sredino in na ta način ohranjajo socialne stike, širijo socialno mrežo, pridobivajo različna znanja ter imajo dostop do aktualnih informacij in raznovrstnih preventivnih vsebin.

V letu 2022 so za starejše izvajali naslednje aktivnosti, ki so večinoma potekale kontinuirano tekom celega leta:

- informiranje in neformalno druženje (od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure),
- začetna delavnica uporabe pametnih telefonov,
- nadaljevalna delavnica uporabe pametnih telefonov,
- mojster uporabe pametnih telefonov,
- začetna računalniška delavnica,
- jezikovne delavnice (Prvi koraki v angleškem jeziku, Osnove pogovorne nemščine, Pogovorna italijanščina),
- razgibajmo telo z Lucijo (telovadba za starejše s kineziologinjo),
- zdrava prehrana v družinskem krogu (predavanje o zdravem načinu življenja),
- ustvarjalne delavnice (prostoročno oblikovanje gline, izdelava mozaikov, slikarske delavnice, dobrodelna ročna dela, klekljanje),
- kulturno-umetniške delavnice (branje poezije, Kajuhovo drevo, predstavitev knjig),
- delavnice za osebno rast (pogovorne delavnice, kako čustva vplivajo na bolni in zdravje),
- igranje mini golfa,
- sodelovanje na 10. medgeneracijskem festivalu »Medgeneracijska mineštra« (10. in 11. junij 2022).

V letu 2022 so na lokaciji LU Velenje mesečno zabeležili povprečno 1.102 obiskov predstavnikov različnih generacij (cca 55 udeležencev dnevno). Zelo visok je delež starejših občanov, več kot 70 % vseh obiskov, kar dokazuje, da starejši tovrstne vsebine v okolju zelo potrebujejo, saj omogočajo njihovo aktivno vključenost v okolje. Vsebine v veliki meri prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja starejših v Mestni občini Velenje.

Zaključek

S projektom Velenje, starosti prijazno mesto dajemo velik poudarek starostnikom, saj se zavedamo njihovega pomena. Zato poleg njihove varnosti in zdravja skrbimo še za to, da sodelujejo pri kreiranju socialnega in kulturnega življenja naše skupnosti.

Aktivno staranje in vseživljenjsko učenje postajata vedno bolj pomembna vprašanja prihodnosti. Staranje je uspeh moderne družbe, ki ga MO Velenje želi in zna vključiti v svoje življenje in razvoj, kajti starejši niso breme, ampak vrednota.

Poskrbeli smo in še skrbimo za to, da ima mesto Velenje značilnosti starosti prijaznih mest. Tako bo tudi v bodoče, ko se bomo še naprej trudili odpravljati vse ovire, ki bi motile starostnike pri vsakdanjih opravilih. Pomembno je, da znamo prisluhniti starejšim in ugotoviti, kako živijo, kakšne so njihove potrebe, kaj bi si želeli izboljšati, saj bomo s tem znali posamezne skupine prebivalstva med seboj dopolnjevati in ne izključevati.

Skrb za ljudi je naše poslanstvo in za to si bomo prizadevali tudi v nadaljnje.

Pripravila:

Tea PANTNER, dipl. var., l.r.
svetovalka

vodja Urada za družbene dejavnosti
Marko PRITRŽNIK, prof. geog. in zgod., l.r.